

כְּדִין אֲזַדְוֹנִית (ס"א וכד אֲזַדְמֵן הַאי יוֹמָא וְיִשְׂרָאֵל אֲזַדְמֵנוּ בְּהַאי יוֹמָא בְּכַמְה פּוֹלְחֵינֵי בְּכַמְה צְלוֹתֵינֵי בְּכַמְה עֲנוּיִין בְּלֵהוּ בְּזִכּוּתָא כְּדִין אֵימָא עֲלָאָה דְּכָל חִירוֹ בִּידְהָא אֲזַדְמֵנָת לְקַבְּלָא לְאַסְתְּבִלָא בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל וְחֻמָּתָא בְּנֵי מַלְכָא בְּנֵהָא (נ"א בְּרֵהָא) דְּאַתְפְּקֵדוֹן בִּידְהָא דְּמִטְרוֹנִיתָא כְּלֵהוּ זְכָאִין בְּלֵא חֻטְאִין בְּלֵא חוּבִין כְּדִין אֲזַמִּינָת לְהוּ חִירוֹ מְאַתֵּר דְּכָל חִירוֹ בִּידְהָא דְּמִטְרוֹנִיתָא כְּדִין מִטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה) **לְגַבֵּי מַלְכָא, בְּנֵהִירוֹ, בְּחֵדָּה, בְּשְׁלִימוֹ, בְּרַעוּתָא** ואז מתיחדת אצל המלך בהארת פנים בשמחה בשלמות ברצון. **דְּהָא רַבִּיאת בְּנִין לְמַלְכָא עֲלָאָה כְּדִקָּא יֵאוּת** שהרי גידלה בנים למלך העליון כראוי.

וְכַד הַאי יוֹמָא לָא אֲשַׁתְּכַחוּ כְּדִקָּא יֵאוּת וכאשר ח"ו ביום הזה לא נמצאו זכאים כראוי, **וְוִי לֹזַן, וְוִי לְשָׁלוּחֵיהוֹן** אוי להם אוי לשליחם שהוא הכהן הגדול, או בזמננו השליח ציבור, **וְוִי דְּהָא מִטְרוֹנִיתָא אֲתִרְחַקַת מִן מַלְכָּא** אוי שהרי המלכה נתרחקה המלך, **וְאֵימָא עֲלָאָה אֲסִתְלַקַת, וְלֵא נְפִיק מִנָּה חִירוֹ לְעֵלְמִין** ואימא העליונה נסתלקה ולא יוצא ממנה חירות לעולמות. **זְכָאִין אַנּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲוִלִיף לֹזַן אֲוִרְחוּי** אשריהם ישראל שהקב"ה מלמד אותם את דרכיו, **בְּגִין לְאַשְׁתְּזַבָּא מִן דִּינָא, וְיִשְׁתְּכַחוּן זְכָאִין קַמִּיה** כדי להנצל הדין ויימצאו זכאים לפניו. **הָדָא הוּא דְּכְתִיב** זהו שכתוב, (ויקרא טז) **כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם. וְכְתִיב,** (יחזקאל לו) **וְזַרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִיּוֹם טְהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וְגו'.**

הלימוד היומני

לע"נ חכם אפרים הכהן בן עזיזה זצ"ל

ח"ג ק"א ע"ב

אמר רבי יוסי, תנן למדנו (ויקרא טז) ונתן אהרן על שני השעירים גורלות. גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל, ושואל אי הכי יקרא הוא דעזאזל אם כך שמפילים גורלות בין שער לה' ובין שער לעזאזל שהוא הס"מ כבוד גדול לשער לעזאזל, תמיתון עבדא דשדי עדבין במאריה וכי ראיתם פעם עבד שיפיל גורלות שוה בשוה עם אדונו, והרי ארחה דעלמא דעבדא לא נטל אלא מה דיהיב ליה מאריה דרך העולם שהעבד אינו לוקח מעצמו כלום אלא מה שנותן לו אדונו, ועוד יותר קשה, שהרי הדרך להפיל גורלות היא בין שותפים ששניהם שווים ולא בין עבד לרבו. ומתרץ אבל, בגין דסמא"ל זמין האי יומא בדלטורא אבל לפי שס"מ מוכן ומזומן בזה היום שהוא יום הכיפורים להלשין על עם ישראל, ובגין דלא יהא ליה פטרא וכדי שלא יהיה לו פתחון פה לקטרג על עם ישראל (ס"א בהאי עדבא הוא סלקא ביה) יהבין ליה חולקא בהאי לכן נותנים לו את חלקו דהיינו שוחד, בזה הכבוד שמחשיבים אותו ומפילים עמו גורלות בשווה.

ועוד מפרש ויהא עבדא מגרמיה הוא דסליק ביה וזה הגורל מעצמו ומאליו היה עולה בו, כי ממש ס"מ היה עולה וקופץ גורלו מעצמו והיה מברר חלקו הראוי לו. דאמר רבי יהודה אמר רבי יצחק, מלה עלאה אשכחנא בעדבא דבר גדול מצינו בגורלות. עדבא דיהושע כתיב ביה כי הנה בגורל של יהושע נאמר בו, (במדבר כו) על פי הגורל, לא נאמר לפי הגורל או בגורל, אלא על פי הגורל,

הלימוד היומני

לע"נ חכם אפרים הכהן בן עזיזה זצ"ל

וַיִּדְאֵי דהיינו על פי דבורו של הגורל ודאי היו יודעים החלק הראוי לכל שבט מששת ימי בראשית, **דְּאֵיהוּ אָמַר דָּא חוּלְקָא דִּיהוּדָה, דָּא דְּבְנֵימִין וכו'** שהוא הגורל עצמו היה מדבר ואומר זה חלקו של יהודה וזה חלקו של בנימין, **וְכִן בְּלָהוּ וכן היה לכל השבטים [קלא]. אַוּף הֶבְא, פִּיּוֹן דְּכֶהֱנָא שְׂוִי יְדוּי** גם כאן בגורל של יוה"כ כיון שהכהן שם את ידיו בקלפי, **אֵינּוֹן עַדְבִּין מְדַלְגִי וְסֻלְקִין בִּידָא דְּכֶהֱנָא** אלו הגורלות מדלגים מהקלפי ועולים בידי של הכהן בלי שיקחם בעצמו, **וְסֻלְקִין עַדְבִּין בִּידָא דְּכֶהֱנָא, בְּאַתְרֵיהוּ** ושוב עולים הגורלות מידי של הכהן מעצמם למקומם על השעירים. ולא הכהן הוא ששם אותם על השעירים. **הָדָא הוּא דְּכֶתִיב** וזה הוא שכתוב, **וְהַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל, עָלָה עָלָיו וַדְאֵי** שמעצמו עלה עליו, וא"כ, כיון שהגורל של העזאזל היה אומר מאליו זה חלקי, אין זה נחשב גורל, וממילא לא נקרא שמשווים עבד לאדונו.

מתאר הזוה"ק כיצד מוכר הס"מ את עמו "בנזיד ערשים" (השעיר) ומוביל אותם לאברון, וע"י זה מתכפרים עוונותינו שאין פוצה פה. ומוכיח הקב"ה את השבטים אומות על מעשיו של הס"מ. ולכן כל העונשים והחטאים והעוונות מושלכים על אומות העולם, שנאמר "ותשליך במצולות ים כל חטאתם".

אור הרשב"י

[קלא] ועי' רש"י שכתב, שהגורל עצמו היה צווח ואומר: אני הגורל עליתי בחלקו ובגבולו של שבט פלוני, ועמו באה בת קול מן השמים, ונדמה כאילו הגורל עצמו מדבר. וזה כדי למנוע מחלוקת בין השבטים, כי כך ידעו כולם כי החלוקה מן השמים.

הלימוד היומאי

לע"נ חכם אפרים הכהן בן עזיזה זצ"ל

ח"ג ק"ב ע"א

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, וּוּי לֹזֵן לְעַמָּא דְּעֵשָׂו אוי להם לעמו של עשו,
בְּשַׁעֲתָא דְּהָאֵי שְׁעִיר מִשְׁדְּרֵי לְהָהוּא דְּלְטוֹרָא
מִמְּנָא דְּעַלְיָהּ בשעה שהשעיר הזה שולחים אותו לאותו המלשין, שהוא הס"מ
 שרו של עשו הממונה שעליהן, **דְּבְּגִינְיָה אָתִי לְשַׁבְּחָא לֹזֵן לְיִשְׂרָאֵל**
 שבעבורו בא הס"מ לשבח את ישראל, **וְקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲהֵדֵר כָּל**
אֵינּוֹן חוֹבִין לְרִישָׁא דְּעַמִּיָּהּ, מחזיר את כל אותם העוונות על הראש של
 עמו של עשו כמ"ש ואתן אדם תחתיך אל תקרי אדם אלא אדום **בְּגִין דְּכֹתִיב** משום
 שכתוב, (תהלים קא) **דְּוֹבֵר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינַי**, הס"מ, שהוא
 דובר שקרים לא יעמוד כנגד עיני כי הוא לא מחפש את זכותן של עם ישראל על צד האמת
 אלא רק בגלל השוחד מלמד עליהם זכות. **אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, אֱלִמְלָא**
הוּוּ יְדַעֵי אֲוִמּוֹת הָעוֹלָם מֵהָאֵי שְׁעִיר אילו היו מבינים אומות העולם
 מה עינינו של השעיר הזה, שבגללו ניצולים עם ישראל מגזירות קשות ומשוונות, ואילו על
 אדום ועל הגויים נגזר עליהם גזירות קשות ורעות וכן עונשים לעתיד לבא, **לֹא**
שְׁבַקִּין לֹזֵן לְיִשְׂרָאֵל, יוֹמָא חַד בְּעֵלְמָא לא היו מניחים את עם
 ישראל לחיות אפילו יום אחד בעולם.

תָּא חַזִּי בא וראה, **כָּל הַהוּא יוֹמָא מְשַׁתַּדֵּל אִיהוּ בְּהָהוּא**
שְׁעִיר [קלב] אותו יום הכיפורים משתדל ומתעסק שרו של עשו באותו השעיר

אור הרשב"י

[קלב] וההסבר לזה הוא, כי ע"י השעיר מושפע להם שפע ממותרות הקדושה, וע"י שליחת

הלימוד היומיומי

לע"נ חכם אפרים הכהן בן עזיזה זצ"ל